

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

חדל"פ 69205-12-19 יחזקאל נ' ממונה על חדלות פירעון – מחוז תל אביב ואח'

תיק חיצוני: 3_301557

מספר בקשה: 17

בפני כבוד השופט דן סעדון

מבקש

דוד יחזקאל, ת"ז xxxxxxxxxx
ע"י עו"ד גדי אפריאט

נגד

משיבים

1. רונן קריסטל (נאמן)
2. ממונה על חדלות פירעון ושיקום כלכלי – מחוז ת"א
3. אגף מס הכנסה ומיסוי מקרקעין ע"י עו"ד יעל בן משה-בוך, היחידה לפירוק, כינוס נכסים ופש"ר

חקיקה שאוזכרה:

פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] - לא מרובד: סע' 145(ב)

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018: סע' 175, 286(א)

החלטה

המלצה למתן צו שיקום כלכלי בעניינו של המבקש (להלן: **היחיד**).

1. בעניינו של היחיד התקיימו שלושה דיונים בסוגיית שיקומו הכלכלי. במסגרת דיונים אלה ציין הנאמן כי היחיד סובל מאי כושר עבודה ולכאורה היה מקום לשקול לתת בעניינו הפטר. אלא מאי? בהליך הוגשו 3 תביעות חוב. תביעת חוב עיקרית היא מטעם משיבה 3 (להלן: **רשות המסים**) על סך 3 מיליון ₪. תביעת חוב שנייה היא על סך 52,000 ₪ מטעם המוסד לביטוח לאומי בגין תשלום חלף מזונות אשר לכאורה אינו בר הפטר ותביעת חוב שלישית, בסכום נמוך של 1000 ₪ לחברת "דרך ארץ".
2. הדיון הראשון מיום 7.12.2020 התמקד בחוב לרשות המסים. הנאמן ציין כי לדידו יש לבחון קיום קשר בין העבירות הפליליות בהן הורשע היחיד לבין תביעת החוב שהגישה רשות המסים. בנוסף, נדרש היחיד כחלק מחובתו לפעול בתום לב בהליך, לפעול מול רשות המסים לצמצום היקף חבות המס, ככל וניתן. ב"כ היחיד ציין כי גם אם תביעת החוב תפחת לסך 200,000-300,000 ₪ לא יהיה בכוח היחיד לשלמה.

3. בדיון השני (6.4.2021) לא חלה התקדמות ממשית בנושאים שהועמדו לבירור והכרעה. בדיון השלישי שהתקיים ציין הנאמן כי לעמדתו דין ההליך להתבטל הואיל וחובו של היחיד לרשות המסים נוצר בדרך מרמה. לשם כך הפנה לעמדתה המפורטת והסדורה של ב"כ רשות המסים. ב"כ היחיד ציין כי הסוגיה העיקרית בה יש להכריע היא, האם החוב לרשות המסים בר הפטר בהליך. לטעמו התשובה בחיוב: ראשית, מקור החוב לרשות המסים בשומות שהוצאו לפי מיטב השפיטה ולא מחוב ניכויים שלא הועברו. שנית, רשות המסים הודתה במכתב שהופנה לנאמן כי גם לשיטתה אין קשר בין הרשעת היחיד בעבירות שונות ליצירת החוב כלפיה. שלישית, ב"כ היחיד קיימים מסמכים המלמדים כי שומות המס אלה (שהפכו חלוטות) הן שרירותיות ושגויות ונערכו מבלי להתחשב במסמכים. היחיד מציין כי מפאת חסרון כיס לא הגיש ערעור על שומת המס שנקבעה לו. ב"כ רשות המסים ציינה כי בניגוד לטענת ב"כ היחיד מקור החובות לרשות המסים אינו בשומות שנערכו לפי מיטב השפיטה אלא בשומות מס שנערכו לאחר שהיחיד הסתיר הכנסות מעסקים שונים אשר עמדו גם ברקע האשמתו בעבירות פליליות בהן הורשע. היחיד התבקש להמציא לרשות המסים הסברים ואסמכתאות להפקדות בסך מיליוני שקלים במרוצת שנות המס מושא השומה אך לא עשה כן. במצב דברים זה, טוענת רשות המסים, לא היה מנוס מלהעריך את היקף הכנסות היחיד מעסקיו האמורים ולקבוע את היקף חיובו במס. היחיד לא הגיש השגה או ערעור על השומה וזו הפכה סופית.

דיון והכרעה

4. לאחר ששקלתי את כלל הטענות מצאתי לקבוע כי דין ההליך בעניינו של היחיד להתבטל. כפי שאראה, חוב היחיד כלפי רשות המסים נוצר לפי גישה מסוימת במרמה אך גם אם יקשה עלינו לקבל גישה זו, אין קושי לקבוע כי נסיבות יצירת החוב כלפי רשות המסים נגועות בחוסר תום לב של ממש באופן שאינו מצדיק את הותרת היחיד בהליך חרף האינטרס בשיקומו הכלכלי. אנמק.

5. נקודת המוצא לדיון היא כי במובחן מטענת ב"כ היחיד, אין לנאמן סמכות בהליך זה "להציץ" מעבר "לפרגוד" השומה הסופית שנקבעה בעניינו של היחיד. אכן " .. אין בעל תפקיד בהליכי חדלות פירעון רשאי לדחות תביעת חוב המבוססת של שומת מס וכל עוד לא שונה החוב באמצעות הסדרי ההשגה הספציפיים שנקבעו במסגרת החוק, עליו לאשרה" (ע"א 999/20 עיריית תל אביב נ' עו"ד עוז עמית, פס' 28 [פורסם בנבו] (14.6.2021)). היחיד לא השיג על שומת המס וזו הפכה סופית. משכך, אין לקבל טענות

בדבר אפשרות הנאמן להציץ מעבר ל"פרגוד" השומה בכלל או נוכח קיומם מסמכים כאלה ואחרים, אשר כעולה מטיעון ב"כ רשות המסים ליחיד הייתה הזדמנות מלאה להציגם לרשות המסים בזמן אמת על מנת לנסות להסביר או להפריך קביעות בעניינו במסגרת השומה אך היחיד נמנע מלעשות כן מסיבותיו.

6. ביום 15.8.2016 הוציאה רשות המסים ליחיד שומות מס בהיעדר דוח (סעיף 145(ב) לפקודת מס הכנסה (נ"ח) תשכ"א – 1961 לשנים 2010-2015 לאחר שהיחיד **לא הגיש דוחות לאגף מס הכנסה בשנות מס אלה**. היחיד הגיש השגות על שומת המס. נגד היחיד ואחרים התנהלה חקירת משטרה בסיומה הוגש נגדו כתב אישום והוא הורשע בשנת 2018 בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, סחיטה בכוח והלבנת הון. על רקע זה ובמסגרת בדיקת דוחות היחיד, התבקש היחיד להמציא הסברים להפקדות בסך מיליוני ₪ בחשבונות הבנקים שלו. משלא הומצאו הסברים ואסמכתאות כאמור ועל רקע ההליך הפלילי והודאת היחיד בחקירותיו, הוצאו ביום 17.2.2020 שומות מס. היחיד לא הגיש השגה או ערעור ועל כן הפכו שומות אלה לסופיות והן היוו בסיס להגשת תביעת החוב בהליך זה בסך 2,971,234 ₪ (98% מסך תביעות החוב בהליך). בנימוקי השומה נקבע, בין היתר, כי היחיד הודה מפורשות כי לאורך השנים בהן לא דיווח לרשות המסים על הכנסות הוא עסק באופן עצמאי כסוחר רכבים וניהל עסק לשליחויות וגביית חובות.

7. נמצא כי במובחן מטיעון ב"כ היחיד - שבחר להציג את עניינו של היחיד כמקרה של יצירת חוב עקב אי הגשת דוחות מס - חוב היחיד לרשות המסים נוצר עקב כך שהיחיד ניהל עסקים שונים – לרבות עסקים העומדים ברקע הרשעתו בפלילים – בלי לדווח על עסקים אלה לרשות המסים ובלי לספק הסברים ואסמכתאות להפקדות כספיות ניכרות שבוצעו בחשבונותיו. ניתן אפוא לקבוע, כי חוב היחיד לרשות המסים נוצר אגב הפרה גסה של הוראות הדין ובחוסר תום לב של ממש מצדו לאורך שנות המס הרלוונטיות (השווה לאמור ברע"א 2292/02 פואז נ' **כונס הנכסים הרשמי** [פורסם בנבו] (16.4.2002)). כידוע, הפרת חובת תום הלב על ידי היחיד החל משלב יצירת החובות ועד השלב שלאחר מתן ההפטר, עשויה לגרור תוצאות קשות. **"יצירת חובות בחוסר תום לב עלולה להביא לביטול הליכי פשיטת רגל הרגל... חוסר תום לב קיצוני מצד החייב ביצירת חובותיו עשוי אף להביא לנעילת שערי ההליך לפניו עוד בטרם ניתן צו כינוס..."** (ע"א 3631/21 שר נ' **כונס הנכסים הרשמי** [פורסם בנבו] (7.12.2021)). במקרה דנא, נובעת לטעמי המסקנה כי בשים

לב לכך שהיחיד יצר 98% מסך תביעות החוב נגדו בחוסר תום לב של ממש, אין טעם בהותרת ההליך על כנו ויש לבטלו.

8. ב"כ היחיד טוען כי יש להחריג רק חוב שיש קשר סיבתי בינו לבין מעשה המרמה ומביא כראיה את שנפסק בפש"ר 56378-02-15 **רשות המסים אגב המכס ומע"מ נ' חוסם אל סוס** [פורסם בנבו] (17.4.23)). באותו עניין מצא בית המשפט להבחין בין סכום שלא שולם בבחינת "העלמת מס" המוחרג מתחולת ההפטר לסכום שהיחיד היה רשאי לנכות כמס תשומות ואילו היה עושה כן היה סכום זה נותר בכיסו מבלי שהמדינה "הפסידה" דבר. האפשרות להחריג חלק מחוב שנוצר במרמה, נקבע, מותנית בכך שרכיבי החוב ניתנים להפרדה זה מזה והנטל **על היחיד** להראות זאת. גם אם היחיד עומד בנטל זה יש לבחון אם מוצדק להימנע מהחרגת חוב לגבי אותם רכיבים שביחס אליהם עצמת המרמה או אי החוקיות פחותה. פסק דין זה אינו רלוונטי לענייננו. ב"כ היחיד לא טען וממילא לא הוכיח כי החוב לרשות המסים ניתן להבחנה בין רכיבי חוב שנוצרו "במרמה" לבין רכיבי חוב שנוצרו שלא "במרמה" וממילא לא העלה כל טענה ביחס לסכומים אשר לשיטתו היה מקום להחריג מגדר ההפטר בהליך. שנית, ב"כ היחיד גם לא טען דבר לעניין עצמת אי החוקיות בין מרכיבי החוב השונים לרשות המסים וממילא לא הוכיח כי החוב או למצער חלק ממנו נגוע באי חוקיות בעצמה נמוכה המצדיקה להכלילו בהפטר, ככל ואפשרות כזו אכן קיימת כיום נוכח לשונו הברורה של סעיף 175 לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי תשע"ח – 2018.

9. למסקנה דומה דין צו פתיחת ההליכים להתבטל ניתן להגיע גם בדרך שונה. חוב היחיד לרשות המסים נוצר עקב אי דיווח כדין על הכנסות מעסקים שונים ואי תשלום מס על רווחים שצמחו לו מניהול עסקים אלה. בפסיקה נקבע כי חוב שנוצר בדרך של העלמת מס **"... הוא חוב שנוצר אגב מרמה. על כן, זהו חוב שבאופן עקרוני אין ליתן לגביו הפטר, אלא בהתקיים נסיבות חריגות, שאינן מתקיימות כאן"**. (פש"ר (ת"א) 14766-12-13 **ויז'נסקי נ' כונס הנכסים הרשמי**, פס' 9 [פורסם בנבו] (14.7.2019) (ערעור על החלטה זו נמחק (ע"א 8653/21)). לטעמי ניתן להחיל קביעה זו על היחיד ולו בשינויים המחויבים. כיוון שחוב היחיד לרשות המסים עומד על כ-3 מיליון ₪ ומהווה כ-98% מסך תביעות החוב, וליחיד אין נכסים או יכולת השתכרות פשיטא שאין ביכולתו לפרוע חוב זה. מכאן המסקנה כי אין בצו פתיחת ההליכים כדי למנוע את חדלות הפירעון של היחיד או לסייע במניעתה ואין

כל תוחלת בהותרת ההליך על כנו (סעיף 286 (א) לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי תשע"ח – 2018).

10. לאור כל האמור אני מורה על ביטול צו פתיחת ההליכים בעניינו של היחיד וביטול ההגבלות שהוטלו עליו להוציא צו עיכוב יציאה מהארץ אשר יפקע ביום 20.11.23. ככל וישנם כספים בקופה הם ישמשו לתשלום שכ"ט נאמן ואגרת השגחה לממונה לפי נוהל הממונה.

ניתנה היום, כ"ה אלול תשפ"ג, 11 ספטמבר 2023, בהעדר הצדדים.